

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Елена Янакиева, Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий”

за присъждане на научно-образователна степен „доктор” по професионално направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки (Информационно-търсещи системи) на Елена Андреева Игнатова, докторант към катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика” на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски” на тема: “Модел за автоматизирана информационна система „Библиотечен персонал”.
Научен ръководител: проф. дфн Оля Харизанова

Общо представяне на процедурата и докторанта

Настоящото становище е изготвено в изпълнение на заповед РД 38-512 от 19.07.2016 на ректора на Софийския университет „Св. св. Климент Охридски” за утвърждаване на научно жури за защитата на редовния докторант Елена Андреева Игнатова, с която бях определена за редовен член на журито. Предоставените материали и приложенияте процедури отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за приложение на Закона за развитие на академичния състав. Образованието, професионалният опит на докторантката и отличното владение на английски и немски езици са особено ценни за целите на настоящето изследване.

Актуалност на темата

Изследваният в дисертационния труд проблем е актуален. Промените в състоянието на световната икономика в първото десетилетие на 21 в., довели до икономическа криза и преходът към пост-индустриална икономика, в която влиянието на сектора на услугите се увеличава, налагат спешни промени в принципите на управлението на организациите и мерки, насочени към усъвършенстване на дейностите и намаляване на разходите. Налага се необходимостта от създаване на компютърни системи за управление на събития и дейности, а като най-разпространен модел се предлагат системите ERP /Enterprise Resource Planning/. Както точно отбелязва докторантката, обслужването се оказва ключово за ефективността на организациите, а усъвършенстването му може да се постигне по два начина – чрез технология и чрез човешкия капитал. В този смисъл модулет „Управление на човешки ресурси” на споменатите системи в бизнеса и в публичния сектор се оказва много важен.

Особено интересен за мен е подходът на докторантката към библиотеките - те са организации, които съществуват в публичния сектор, но не получават финансиране за иновации, а от друга страна дейността им се оценява по икономически показатели. В последните законодателни промени, отнасящи се за обществените библиотеки у нас, Е. Игнатова открива зависимост между обслужването, от една страна, и технологиите и човешките ресурси, от друга. В тази неизследвана ниша тя се опитва да намери мястото на електронните системи за управление на библиотечните дейности, библиотечния персонал и начинът на достъп до клиентите. В този смисъл намирам изборът на темата на дисертационния труд за особено сполучлив и актуален.

Познаване на проблема

Значителният обем на ползвана литература /101 заглавия на български и славянски езици и 43 на английски език/, многобройните цитирания – над 200 заглавия,

емпиричната част и публикациите на докторантката, показват отлично познаване на теоретичните и практическите проблеми на обекта на изследване.

Методика на изследването

Интердисциплинарният характер на дисертационния труд предполага използването на разнообразни научни и приложни методи, които са подробно изброени и аргументирани. Основният метод е изследването на факторите, които влияят върху управлението на човешките ресурси в регионалните библиотеки, на базата на SWOT-анализ и на две анкетни проучвания. Резултатите са приложени в модела на автоматизирана информационна система „Библиотечен персонал”.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията се състои от увод, три глави, приложения, съдържащи две анкети, използвана литература. Текстът е илюстриран с 37 фигури и 43 таблици. Общият обем е 214 страници. Прави впечатление логичната структура, подчинена на обекта и предмета на изследването, както и ясно дефинираната цел – да се систематизира и опише модел на автоматизирана система „Библиотечен персонал”, който да обхване процеса на управление на човешките ресурси, отчитайки спецификата на регионалните библиотеки. Всички поставени задачи – осем на брой, са подчинени на постигане на целта и на двете хипотези, последователно доказани в хода на разработката. Следвайки логиката на поставената цел, в *първа глава* докторантката изследва управлението на човешките ресурси - исторически промени в разбирането; характеристика и дейности на системите за управление на човешките ресурси, дейността на водещи български фирми. В резултат тя стига до извода, че у нас не съществуват компании, специализирани в анализа на системите на човешки ресурси. Направеният анализ във *втората глава* според нея позволява прилагането на новите системи eHRM или e-автоматизирани системи за управление на човешките ресурси, в които модулът за човешките ресурси е отделен от останалите. Особено ценни в тази глава са двете направени проучвания, онагледени с таблици, и изводите от тях. В *третата глава* са представени резултатите от направения SWOT-анализ на управлението на човешките ресурси в регионалните библиотеки. Много полезни са резултатите от оценката на човешките ресурси, които констатира важни проблеми и които доказват необходимостта от модел на автоматизирана информационна система „Библиотечен персонал” като мярка за подобрене процеса на управление на човешките ресурси в регионалните библиотеки. Системата е изградена на модулен принцип и дава възможност за автоматизиране на всички функции в управлението на човешките ресурси, което е характерно за големите организации. Този подход - регионалните библиотеки да се разглеждат общо като голяма организация, в която всички процеси са автоматизирани, а не само поотделно като малки организации, ми се струва особено удачен. Според докторанта, това „ще доведе до подобряване на услугите, ще повиши удовлетвореността на персонала и ще подпомогне изграждането на стратегия за развитието им”. Много важен е направеният основен извод - предложеният модулен модел обхваща целия процес на управление на човешките ресурси и може да предложи решение на многобройните проблеми в регионалните библиотеки.

Приноси

Приемам посочените от докторанта приноси на дисертационния труд и специално искам да открия следните :

- Предложеният модел на автоматизирана информационна система „Библиотечен персонал” може да бъде свързан с автоматизирания библиотечен софтуер, използван в регионалните библиотеки, което позволява превръщането на тази система в eHRM-система „Библиотечен персонал”
- Изборът на българска компания, която да реализира автоматизираната информационна система „Библиотечен персонал” е аргументиран много добре
- Посочени са източници за възможно финансиране
- Предложеният модел е приложим в практиката – направените задълбочени проучвания доказват този извод
- Приложението на системата за управление на човешките ресурси е възможно както в конкретна библиотека, така и общо в регионалните библиотеки

Авторефератът отлично представя дисертационния труд, а посочените публикации са по изследваната тематика.

Забележки

В този много издържан като стил и професионален език текст забелязах няколко неточности, които е добре да бъдат отстранени:

името на регионалната библиотека в Кюстендил е изписано погрешно – Регионална библиотека „Емил Попдимитров” вм. Регионална библиотека „Емануил Попдимитров” /с. 131, с.133 и др./

на с. 182 името на компанията „Технологика” погрешно е посочено като „Технология”

На с. 135 се посочва 22% увеличение на заплатите в библиотеките - процентът е завишен, вероятно защото източникът е журналистическа информация

Въпрос към докторанта – виждате ли проблем в някой от модулите на системата „Библиотечен персонал” и ако да, къде и какъв е той?

Заклучение

Дисертационният труд е посветен на актуален за библиотечната система проблем. Използвани са съвременни методи при оценката на управлението на българските регионални библиотеки в условията на нова икономическа и информационна среда. Предложен е реалистичен модел на автоматизирана информационна система „Библиотечен персонал”, който може да бъде използван и от други библиотеки при съответно адаптиране и доразвиване.

Като имам предвид изложеното дотук, **предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Елена Андреева Игнатова** по професионалното направление 3.5. „Обществени комуникации и информационни науки („Информационно-търсещи системи)”.

30.09.2016

Доц. д-р Елена Янакиева